

Psykososiaalisten menetelmien koordinaatio Sisä-Suomen yhteistyöalueella

Etelä-Pohjanmaa | Kanta-Häme | Pirkanmaa

Hankkeen tavoitteet ja implementoidut menetelmät

Hankkeen tavoitteena oli kehittää psykososiaalisten menetelmien käyttöönottoa, arviointia ja osaamisen ylläpitoa osana hoito- ja palveluketjujen kokonaisuuksia ns. keskittämisasiasetuksen (VNa 582/2017) mukaisesti. Lisäksi tavoitteena oli vakiinnuttaa psykososiaaliset menetelmät yhteistyöalueen ja hyvinvointialueiden palveluihin menetelmäosaamiskeskus-rakenteen avulla.

Implementoidut psykososiaaliset menetelmät olivat lasten ja nuorten ahdistukseen Cool Kids ja nuorten masennukseen Nuorten interpersonaalinen ohjanta (IPC-N). Aikuisille implementoitiin keskivaikeisiin ja osin vaikeisiin mielenterveyshäiriöihin Kognitiivinen lyhytterapia sekä lieviin ja keskivaikeisiin mielenterveyden häiriöihin Ohjattu omahoito.

Koulutetut ja koulutuksessa olevat ammattilaiset

Ohjattu omahoito

414

Kognitiivinen lyhytterapia

77

IPC-N

335

Cool Kids

132

Tuloksia piloteista ja käyttöönotosta

Kehittämistyötä tehtiin tiiviissä yhteistyössä palveluiden johdon, esihenkilöiden, työntekijöiden, kansallisten yhteistyökumppaneiden ja TulSote-hankkeen kanssa.

IPC-N -menetelmää on implementoitu erityisesti opiskeluhuollon palveluihin vuodesta 2021 alkaen. Cool Kids -menetelmään on koulutettu lasten ja nuorten perustason mielenterveyspalveluiden, erikoissairaanhoidon sekä kasvatus- ja perheneuvonnan työntekijöitä syksystä 2022 alkaen. Viva-projektissa on tehty vahvaa juurtumista tukevaa ja arvioivaa työtä muun muassa johdon, esihenkilöiden ja työntekijöiden tapaamisten, seurantatiedon tuottamisen sekä kyselyiden ja haastattelujen muodossa.

Aikuisten palveluiden menetelmien implementointi käynnistyi perustason mielenterveys- ja päihdepalveluissa loppuvuodesta 2022. Terapianavigaattori ensijäsennyksineen on käyttöönotettu kaikilla hyvinvointialueilla, vahvistaen myös porrasteista hoitomallia osaksi rakenteita. Matalan kynnyksen hoitovalikoimaa vahvistettiin kouluttamalla mielenterveys- ja päihdetyön ammattilaisia kognitiiviseen lyhytterapiaan ja ohjattuun omahoitoon sekä yleisvastaanoton hoitajia ohjattuun omahoitoon.

Valittujen menetelmien implementointi vaatii jatkossakin kohdennettuja resursseja, koulutusta, tukea, seurantaa sekä raportointia. Kaikissa ikäluokissa luotiin YTA-tasoinen koordinaatorakenne (osaamiskeskus), jota pilotoitiin hankekaudella. Osaamiskeskusten vakiinnuttaminen ei toteutunut hankekaudella pääosin hyvinvointialueiden säästöpainneiden vuoksi. Hyvinvointialueiden yhteiskehittäminen jatkuu toistaiseksi asiantuntijaverkostoina.

Ei jatkohoidon tai jatkotuen tarvetta

38% :lla

aikuisten kognitiivisen lyhytterapian käyneistä (n=155)

35% :lla

IPC-N-interventioikäisten nuorista (n=669)